

Міжнародні неурядові організації (МНУО) - невдала назва,
більш точна назва - це "транснаціональні організації
неприбуткового характеру".

Діяльність МНУО регулюється міжнародним правом частково.
На регіональному рівні було прийнято Європейську конвенцію
"Про визнання правосуб'єктності МНУО" від 24 квітня 1986 р.

Також до актів регулювання відноситься ст. 71 Статуту ООН і
Резолюція ЕКОСОП ООН 1996/31 "Консультативні відносини між
ООН і неурядовими організаціями" від 25 липня 1996 рб.

24 квітні 1986 року було розроблено
Європейську конвенцію про визнання
МНУО

Конвенція стосується асоціацій, фондів, приватних інститутів, що відповідають загальним вимогам, а саме:

- мають носити некомерційний характер,
- бути заснованими і діяти відповідно до законодавства своєї країни,
- мають реальні організаційні структури у своїй державі або за кордоном,
- поширюють свою діяльність мінімум ще на дві країни.

Конвенція набула чинності у 1991, але ратифікували її всього лише 7 країн (Австрія, Бельгія, ВБ, Греція, Португалія, Словенія, Швейцарія).

МНУО мають політико-лобістські методи роботи та проведення заходів:

- ініціювання парламентських слухань з проблем довкілля,
- безпосередня співпраця з органами державної влади,
- ініціювання законопроектів.

Саме такими методами можна кардинально змінити процес охорони та раціонального використання природних ресурсів..

ВСЕСВІТНІЙ СОЮЗ ОХОРОНИ ПРИРОДИ () –

(World Conservation of Nature Union)

Міжнародний союз охорони природи (МСОП)

International Union for Conservation of Nature (IUCN)

Міжнародна неурядова організація, що сприяє розвитку міжнар. екологічного співробітництва.

- Ідея утворення вперше висунута Всесв. зоологічним конгресом у 1910.
- Установча асамблея відбулася 5.X 1948 у м. Фонтенбло (Франція).
- У 1956 організація отримала назву «Міжнародний союз охорони природи і природних ресурсів»;
- з 1990 має назву ВСОП.

До неї входять окр. д-ви, держ. органи і неуряд. нац. організації, які займаються природоохор. діяльністю, а також відповідні міжнар. неуряд. організації.

Станом на 2004 ВСОП об'єднує 1 012 членів зі 142 країн: 75 членів на рівні урядів, 111 уряд, установ, 750 нац. і 73 міжнар. неуряд. організації; 33 організації мають асоційоване членство. Україна представлена Нац. к-том ВСОП України, Нац. екол. центром України, а також Київ. екол. центром і Екоцентром «Дельта» (у м. Вилкове Одес. обл.).

Штаб-
квартира
в місті Гланди,
Швейцарія

Організація має консультативний статус при ЮНЕСКО.

Організація має статус наглядача при Генеральній Асамблеї ООН.

З 1979 року офіційний програмний документ МСОП — **Всесвітня стратегія охорони природи**, що прийнята XIV Генеральною Асамблеєю МСОП, що пройшла в Ашгабаті у 1978 році.

Відповідно до статуту ВСОП:

- сприяє міжнар. співробітництву між урядами, нац. і міжнар. організаціями,
- здійснює екол. моніторинг і оцінку природи та природ, ресурсів, тенденцій у цій галузі;
- розробив програму «Всесвітня стратегія збереження природи»;
- веде Червону книгу рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин;
- ініціює прийняття міжнар. конвенцій та договорів екол. Характеру.

З 1978 року МСОП ввела, а в 1994 році удосконалила систему, за якою всі охоронювані території Землі були класифіковані:

- *Категорія Ia і b:* **строгий природний резерват** - ділянка з незайманою природою, повна охорона;
- *Категорія II:* **національний парк** - охорона екосистем, що поєднується з туризмом;
- *Категорія III:* **пам'ятка природи** - охорона природних пам'яток;
- *Категорія IV:* **заказник** - збереження середовища існування та видів через активне управління;
- *Категорія V:* **наземні і морські ландшафти під охороною;**
- *Категорія VI:* **території з керованими ресурсами під охороною –** обережне використання екосистем.

Резолюція ВСОП щодо сланцевого газу (Всесвітній конгрес з охорони природи, в Чеджу, Республіка Корея, від 15 вересня 2012 р.)

- **ВІДЗНАЧАЮЧИ** різке і безпрецедентне розширення розвідки та розроблення нетрадиційних видів викопного палива (сланцевого газу, колекторного газу, газу вугільних пластів, зрідження вугілля і газифікації вугілля);
- **ВІДЗНАЧАЮЧИ**, що гідравлічний розрив пласту є методом видобутку ресурсів з використанням численних хімічних речовин для руйнування гірської породи;
- **СТУРБОВАНІ** ТИМ, що метод гідравлічного розриву пласту може викликати сейсмічні явища (землетруси та зсуви), а також забруднення повітря, ґрунтів, поверхневих і підземних вод;
- **СТУРБОВАНІ** ТИМ, що такий видобуток призводить до використання і забруднення великої кількості прісної води.

ВСОП ЗАКЛИКАЄ ДЕРЖАВИ:

Заборонити використання методу гідравлічного розриву пласту з метою захисту здоров'я людей та довкілля, до того часу, поки не будуть здійснені наступні заходи:

- 1) заборона використання методу поблизу основних запасів питної води, у районах сейсмічних розломів, районах з дефіцитом питної води, місцях;
- 2) внесені уточнення у проекти/технології щодо будівництва трубопроводів і сховищ стічних вод («амбарів») для запобігання витоку хімічних і радіоактивних матеріалів та метану з урахуванням всіх можливих надзвичайних ситуацій;
- 3) розкрита інформація про хімічні речовини, що використовуються;
- 4) заборонена передача води на очисні споруди у зв'язку з відсутністю можливості видалення токсичних і радіоактивних матеріалів;
- 5) внесені специфікації для автомобільного транспортування стічних вод з гарантіями попередження витоку в випадку аварії або недбалості водія, включаючи відповідну підготовку щодо безпечного поводження з речовинами;
- 6) врахована вимога щодо регулярної перевірки та моніторингу питної води.

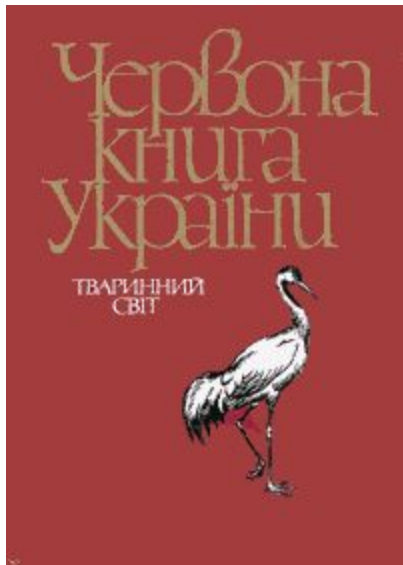
Охорона генофонду. Червона книга України

Перша Червона книга була видана у 1966 році за ініціативою Міжнародного союзу охорони природи та природних ресурсів (МСОП)

1980 –перша Червона книга України.

1994, 1996 рр. – перевидання Червоної книги України
вже у двох томах.

2009 – чергове перевидання Червоної книги України

1994

р.

У перше видання Червоної книги України було внесено:

151 вид вищих рослин

29 видів ссавців,

У друге видання Червоної книги України було внесено:

467 вид вищих рослин

41 вид ссавців.

2009

р.

У третьому виданні описано
826 видів рослин і грибів,
і 542 види тварин

Міжнародний список видів тварин і рослин МСОП, що перебувають під загрозою (Червона книга).

У ньому розрізняються наступні ступені загроз:

- *Extinct* (зниклі) (EX)
- *Extinct in the Wild* (зниклі в дикій природі) (EW)
- *Critically Endangered* (зникаючі) (CR)
- *Endangered* (в небезпеці) (EN)
- *Vulnerable* (вразливі) (VU)
- *Near Threatened* (близькі до вразливих) (NT)
- *Least Concern* (рідкісні, найменше занепокоєння) (LC)
- *Data Deficient* (невизначені) (DD)
- *Not Evaluated* (недостатньо відомі) (NE)

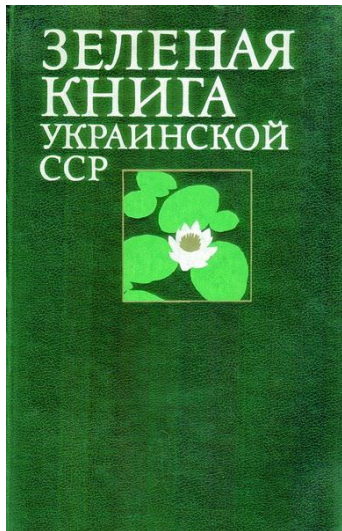
Нове видання Червоної книги МСОП, вийшло в світ напередодні відкриття 20–22 червня 2012 року в Ріо-де-Жанейро Конференції ООН зі збалансованого розвитку.

Вимирання загрожувє 16% видам ендемічних у Європі метеликів, 18% видів летючих мишей.

Під загрозою вимирання перебувають 41% усіх видів амфібій, 25% ссавців, 13% птахів, 30% хвойних рослин.

Третина продовольства у світі опинилася під загрозою через вимирання птахів і метеликів

Охорона ценофонду. Зелена книга України

1987

Зелена книга України — список, до якого заносять рідкісні рослинні угруповання і ті, які потребують особливого режиму їхнього використання.

Зелену книгу вперше було розроблено в Україні.

2009

Акцентується на охороні цілісних рослинних угруповань, а не окремих видів.

Стойко Степан Михайлович

1920 р.н.

Автор першого списку рідкісних рослинних угруповань Карпат

“Раритетні фітоценози Західних регіонів України” (1977)
(перша “Зелена книга”)

Професор, дійсний член Екологічної та Лісівничої академій наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2005).

Нагороди:

- золота медаль ім. Петера Йозефа Ленне за заслуги в охороні природи
(Перший учений України, якому вручили цю медаль на Європейській Раді в Страсбурзі);
- золота відзнака за наукові досягнення в галузі охорони природного довкілля (Польща, 1991);
- медаль Бещадського національного парку (Польща, 2007);
- орден “За заслуги” III ступеня (2010).

Організація «BirdLifeInternational»

"Берд-Лайф Інтернешнл" - одна з найпрестижніших природоохоронних організацій у світі. Базована в

елі.

Мета: вивчення і збереження всіх видів птахів на планеті Земля.

BirdLife International, присутня в 45 країнах світу і всіх держав-членів ЄС.

З більш ніж 4100 співробітників у Європі, 2 мільйони членів і десятки тисяч кваліфікованих добровольців, BirdLife Європи, разом зі своїми партнерами з 45 країн, володіє або управляє більш ніж 5800 ділянками загальною площею 320000 га.

Українське товариство охорони птахів (УТОП) — національна громадська природоохоронна організація, заснована 1994 року як перша неурядова організація з охорони птахів в Україні.

Нині Товариство є українським партнером BirdLife International.

20–22 червня 2012 року в Ріо-де-Жанейро на Конференції ООН зі збалансованого розвитку представник «Бердлайф інтернешнл» оголосив, що майже 100 видів птахів в Амазонії перейшли в найвищу категорію ризику зникнення.

15 січня 2008 р. "Бердлайф Інтернешнл" випустила Кліматичний атлас птахів, що гніздяться у Європі.

Укладачі Кліматичного атласу змоделювали ситуацію, ґрунтуючись на ефектах від передбачуваного глобального збільшення температури на 3 градуси в порівнянні з допромисловим рівнем.

Кордон поширення ряду птахів пересунеться далеко на північ від України.

Перші ознаки просування на північ південних видів ми можемо спостерігати вже зараз.

Різні види чапель,
кордони поширення
яких прямують на північ

Приклад роботи неурядової організації у Болгарії і її співпраці з «Бердлайф інтернешнл»

- Місцевість "Пода" (від под, рівний) перша охоронна територія в Болгарії, яка передана для господарювання і управління під контроль неурядової організації – Болгарського товариства

захисту птахів у 1989 р.

- У тому ж 1989 р. ця місцевість була визначена організацією "Берд лайф інтернешнл" (Bird Life International) орнітологічно важливим місцем.
- У 1997 р. на її території був побудований Центр охорони природи "Пода«.
- У 2003 р. місцевість була оголошена важливим у міжнародному масштабі водно-болотним угіддям на підставі Рамсарської конвенції і включена у Програму «Хабітат» (НАВІТАТ) ООН, як об'єкт з однією з найкращих практик у справі охорони

- Показати фільм про сланцевий газ
- фільм про місцевість Пода.